

# REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 07-12-2022

**Mødedato** Onsdag d. 07. december 2022 kl. 11:00

**Mødested** Konference 1, stuen, Regionshuset Viborg

## Indholdsfortegnelse

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Udmøntning af kultur- og eventpuljen 2022.....                                                  | 3  |
| Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2022 - 2. ansøgningsrunde #.....                           | 5  |
| Udmøntning af midler fra puljen til 'kultur som sundhedsfremme'.....                            | 8  |
| Prioritering af kulturudviklingsmidlerne i 2023.....                                            | 10 |
| Handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter i 2023.....                     | 12 |
| Orientering om Midttrafiks forventede regnskab 2022.....                                        | 15 |
| Midttrafiks budget 2023 og justeringer i rutenettet for at skabe balance i økonomien.....       | 17 |
| Opfordring til øget billetkontrol i den regionale kollektive trafik.....                        | 20 |
| Ansøgninger om godkendelse til profilgymnasier.....                                             | 21 |
| Fremadrettet samarbejde i KlimaMidt.....                                                        | 24 |
| Godkendelse af PFAS-indsatser i 2023.....                                                       | 26 |
| Orientering om oprensning af grundvandstruende jordforurening på Stationsvej 5 i Videbæk #..... | 28 |
| Nedlæggelse af uddannelse.....                                                                  | 30 |
| Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #.....                                                   | 31 |
| Gensidig orientering #.....                                                                     | 32 |
| Underskriftsark #.....                                                                          | 33 |

# Punkt 1: Udmøntning af kultur- og eventpuljen 2022

1-26-30-19

## Resume

Regionsrådet har oprettet en kultur- og eventpulje, som benyttes til tiltrækning og gennemførelse af store internationale kultur- og sportsevents i Region Midtjylland. Der er gennemført to ansøgningsrunder i 2022, hvor der er modtaget tre projekter om et samlet tilskud på 4,225 mio. kr. Administrationen indstiller, at de tre ansøgninger med et justeret tilskud på 3,900 mio. kr. indstilles til godkendelse.

## Direktionen indstiller,

- at der bevilges 3,900 mio. kr. i 2022 til de tre projekter fra kultur- og eventpuljen under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1, og
- at bevillingerne gives under forudsætning af, at de enkelte events gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og
- at der foretages en intern omdisponering under bevillingsområdet 'regionale udviklingsaktiviteter' af restmidlerne fra kultur- og eventpuljen i 2022 midler, jf. tabel 2.

## Sagsfremstilling

Kultur- og eventpuljen benyttes til tiltrækning og gennemførelse af store internationale kultur- og sportsevents i regionen.

Der er gennemført to ansøgningsrunder i 2022, hvor Region Midtjylland har modtaget tre projekter om et samlet tilskud på 4,225 mio. kr. Ansøgningerne er vedlagt som bilag.

### Kriterier for tilskud

Regionsrådet har opstillet en række retningslinjer for ydelse af tilskud fra puljen. Det drejer sig bl.a. om:

- at der alene kan ydes et tilskud svarende til den kommunale medfinansiering.
- at eventen skal have en markant international betydning og tiltrække et internationalt publikum.
- at eventen skal bidrage til regionsrådets regionale udviklingsstrategi, og at Region Midtjylland inddrages i gennemførelse af side-events.
- at eventen skal kunne opnå et minimumstilskud på 1 mio. kr.

Administrationen har vurderet de tre ansøgninger i forhold til retningslinjerne og vurderingskriterierne.

### Ansøgninger indstillet til tilskud

Administrationen vurderer, at ansøgningen fra Aarhus Kommune om European Choir Games opfylder alle kriterierne for tilskud. Ansøgningen fra Struer Kommune opfylder ikke kravet om et minimumstilskud på 1 mio. kr. Det samme gælder for ansøgningen fra Viborg Kommune om VM i styrkeløft, hvor der tillige er søgt om et større tilskud end den kommunale medfinansiering.

Kravet om et minimumstilskud på 1 mio. kr. er opstillet for at sikre, at der er tale om et markant internationalt event. Administrationen vurderer dog på baggrund af drøftelsen i udvalg for regional udvikling den 9. november 2022 samt de få modtagne ansøgninger, at der undtagelsesvist kan ses bort fra kravet om tilskuddets størrelse, da dette kan muliggøre medfinansiering til mindre events med et internationalt potentiale.

Det fastholdes, at der ikke kan ydes et større regionalt tilskud end den kommunale medfinansiering. Det bevilgede tilskud til VM i styrkeløft reduceres derfor fra det ansøgte beløb på 0,445 mio. kr. til 0,100 mio. kr. Arrangementet er afholdt 13.-20. november 2022, men ansøgningen er medtaget, da den blev fremsendt til første ansøgningsrunde.

### Økonomi

Regionsrådet har i forbindelse med budget 2020 afsat 4 mio. kr. til puljen i 2020 og 2 mio. kr. i overslagsårene 2021-2023. Der er efterfølgende tilført yderligere midler til kultur- og eventpuljen i forbindelse med budget 2022, hvorefter der samlet er 5,625 mio. kr. til udmøntning i 2022 inkl. kulturmom.

Tabel 1 giver et samlet overblik over de tre ansøgninger, der indstilles til tilskud, samt finansieringen heraf.

| <b>Tabel 1. Budget og finansiering.</b>              |               |
|------------------------------------------------------|---------------|
| <b>1.000 kr.</b>                                     | <b>2022</b>   |
| <i>Budget</i>                                        |               |
| 1. Wold Match Racing - Struer Kommune                | 800           |
| 2. Verdensmesterskaber i styrkeløft - Viborg Kommune | 100           |
| 3 European Choir Games, 2025 - Aarhus Kommune        | 3.000         |
| <b>Budget i alt</b>                                  | <b>3.900</b>  |
| <i>Finansiering</i>                                  |               |
| Kultur- og eventpuljen                               | -5.625        |
| <b>Finansiering i alt</b>                            | <b>-5.625</b> |
|                                                      |               |
| <b>Rest i kultur- og eventpuljen</b>                 | <b>-1.725</b> |

Der er et samlet mindreforbrug fra kultur- og eventpuljen på 1,725 mio. kr., som foreslås omdisponeret med 0,783 mio. kr. til kulturudviklingspuljen og 0,942 mio. kr. til puljen for kultur som sundhedsfremme, jf. tabel 2.

## **Tabel 2. Intern omdisponering imellem kulturmidler på bevillingsområdet Regionale Udviklingsaktiviteter**

**1.000 kr., 2022 p/l**

**Drift 2022**

*Omdisponering*

|                              |          |
|------------------------------|----------|
| Kulturudviklingspuljen       | 783      |
| Puljen for kultur og sundhed | 942      |
|                              |          |
| Kultur- og eventpuljen       | -1.725   |
| <b>Total</b>                 | <b>0</b> |

+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter

## **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 3,900 mio. kr. i 2022 til de tre projekter fra kultur- og eventpuljen under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1, og

at bevillingerne gives under forudsætning af, at de enkelte events gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og

at der foretages en intern omdisponering under bevillingsområdet 'regionale udviklingsaktiviteter' af restmidlerne fra kultur- og eventpuljen i 2022 midler, jf. tabel 2.

## **Bilag**

Ansøgninger kultur- og eventpulje

Resume og vurdering af ansøgninger

Geografisk kort med indstillede ansøgninger

## **Punkt 2: Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2022 - 2. ansøgningsrunde**

### **#**

1-26-21-22

### **Resume**

Region Midtjylland har modtaget i alt 24 ansøgninger om tilskud på i alt 11,7 mio. kr. af regionens kulturudviklingsmidler i den anden ansøgningsrunde med frist den 19. september 2022. Udvalg for regional udvikling drøftede på mødet den 9. november 2022 udmøntning af puljens midler. Administrationen indstiller på baggrund af udvalgets drøftelse otte kulturudviklingsprojekter med et samlet tilskud på i alt 4,855 mio. kr. til godkendelse, mens 16 kulturudviklingsprojekter indstilles til afslag.

### **Direktionen indstiller,**

- at der bevilges 4,855 mio. kr. til otte kulturudviklingsprojekter af kulturudviklingsmidlerne under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1,
- at midlerne til projektet Landsby Akademiet bevilges under forudsætningen af, at bemærkningerne om et regionalt samarbejde indarbejdes, samt at omdisponeringen fra sagen vedrørende kultur- og eventpuljen godkendes,
- at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og
- at der gives afslag til 16 ansøgninger, jf. bilag.

### **Sagsfremstilling**

Region Midtjyllands kulturudviklingsmidler benyttes til at understøtte og gennemføre regionsrådets kulturpolitik 2020-2024. Det sker bl.a. via den regionale kulturudviklingspulje, som udmøntes gennem to ansøgningsrunder i 2022.

Den første ansøgningsrunde er gennemført i foråret 2022, hvor 13 projekter modtog i alt 4,69 mio. kr. Den anden ansøgningsrunde er nu gennemført, og der er modtaget 24 ansøgninger om tilskud på i alt 11,7 mio. kr. af regionens kulturudviklingsmidler. Det svarer til ca. tre gange de midler, der er til rest i puljen i 2022. Rest i puljen er på 4,855 mio. kr.

Det er udvalg for regional udvikling, der har kompetencen til at træffe beslutning om tildeling af tilskud til de indstillede kulturprojekter, da de alle har søgt om under 1 mio. kr. Regionsrådet har kompetencen ved tilskud over 1 mio. kr.

### **Kriterier for tilskud**

Administrationen har vurderet de indkomne ansøgninger i forhold til regionens kulturpolitik og følgende kriterier for tilskud:

- Innovation og udvikling: Projektets originalitet/bidrag til ny udvikling, nye produkter, nye arbejdsformer, nye innovative udviklingsmiljøer - gerne i samarbejde med aktører fra andre kultur- og samfundsområder.
- Partnerskaber og organisering: Projektet udvikles og gennemføres i partnerskab på tværs af geografi (lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt) og medvirker dermed til en bred regional forankring eller styrker samspillet mellem kulturlivet og andre vigtige samfundsområder. Der lægges endvidere vægt på projektets organisatoriske styrke og forankring, og at samarbejdspartnere indgår som centrale i selve udviklingen af projektet.
- Projektets relevans: Projektets understøttelse af regionens kulturpolitik samt projektets relevans for regionens borgere og kulturliv, herunder hvem projektet henvender sig til, og hvem projektet gavner.
- Læring, viden og varig udvikling: Projektets evne til at skabe ny læring og viden, som projektet stiller til rådighed for andre interessenter, samt at projektet bør have varige effekter, som rækker ud over projektperioden.

Der er desuden lagt vægt på brede partnerskaber med projektaktiviteter bredt i regionen, og hvorfra der kan opnås ny læring med bred relevans for både regionens borgere og kulturliv.

## Ansøgninger indstillet til tilskud og afslag

Udvalg for regional udvikling har indledningsvist drøftet ansøgningerne på mødet den 9. november 2022. Administrationen indstiller på baggrund af udvalgets drøftelse otte ud af de 24 indkomne ansøgninger til tilskud med et samlet beløb på 4,855 mio. kr. Resumé af ansøgningerne og begrundelser for ydelse af tilskud er vedlagt. Der vedlægges endvidere et kort over den geografiske fordeling af de indstillede projekter.

Det bemærkes, at projektet 'Landsby Akademiet' indstilles under forudsætning af, at projektet indgår i et partnerskab med en eller flere kulturaktører i regionen, således at ansøgningen lever op til puljens kriterie om et bredt regionalt samarbejde. Bevillingen gives endvidere under forudsætning af, at omprioriteringen af restmidler fra kultur- og eventpuljen godkendes.

Administrationen indstiller, at 16 ud af de 24 ansøgninger indstilles til afslag, idet de i begrænset omfang eller slet ikke opfylder kriterierne for tilskud fra kulturudviklingspuljen. Administrationen tilbyder dialog og vejledning til de ansøgere, hvor projekterne vurderes at komme i betragtning til næste ansøgningsrunde, og hvor ansøgeren ønsker det. Resumé og begrundelser er vedlagt som bilag. Alle ansøgninger er endvidere vedlagt som bilag.

## Administrationens bemærkninger

Det bemærkes, at der i denne ansøgningsrunde er færre ansøgninger end normalt, hvilket kan skyldes administrationens skærpede kommunikation af puljens formål og kriterier på hjemmeside og dialogmøder samt en særlig pulje til kultur som sundhedsfremme. Det betyder, at det er muligt at yde tilskud til alle de ansøgninger, der i høj eller nogen grad opfylder kriterierne. Det bemærkes også, at der er relativt mange ansøgninger, der baserer sig på støttede forprojekter.

## Økonomi

Tabel 1 giver et samlet overblik over de otte ansøgninger, der indstilles til tilskud, samt finansieringen heraf.

Administrationen foreslår i sagen 'udmøntning af kultur- og eventpuljen 2022', at der fra kultur- og eventpuljen omdisponeres 0,783 mio. kr. til kulturudviklingspuljen. Der er herefter samlet 4,885 mio. kr. til udmøntning til kulturudviklingspuljens 2. ansøgningsrunde, såfremt indstillingen godkendes.

| Tabel 1. Budget og finansiering.                                      |               |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1.000 kr.                                                             | 2022          |
| <b>Budget</b>                                                         |               |
| Projekter der i høj eller nogen grad opfylder kriterierne for tilskud |               |
| 5. Maltfabrikken - Regionale Kulturcentre i praksis                   | 549           |
| 8. Fermaten - Regional understøttelse af ungemiljøer                  | 727           |
| 10. Odin Teatret - Landsby Akademiet                                  | 769           |
| 11. Can Rebecca Canoe - Kunstneren Tæt På                             | 900           |
| 12. Performing Arts Platform - IETM AARHUS 2023 - Living on the Edge  | 300           |
| 14. ROSA - Dansk Rock Samråd - SOLO - Sammen Om Live Oplevelsen       | 510           |
| 17. Secret Hotel - Skolen for Jordvisdom                              | 700           |
| 24. Struer Bibliotek - jORDskælv                                      | 400           |
| <b>Budget i alt</b>                                                   | <b>4.855</b>  |
| <b>Finansiering</b>                                                   |               |
| Kulturudviklingspuljen - 2. ansøgningsrunde                           | -4.072        |
| Omdisponeret fra kultur- og eventpuljen                               | -783          |
| <b>Finansiering i alt</b>                                             | <b>-4.855</b> |
| <b>Total</b>                                                          | <b>0</b>      |

## Beslutning

Udvalg for regional udvikling besluttede,

at der bevilges 4,855 mio. kr. til otte kulturudviklingsprojekter af kulturudviklingsmidlerne under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1,

at midlerne til projektet Landsby Akademiet bevilges under forudsætningen af, at bemærkningerne om et regionalt samarbejde indarbejdes, samt at omdisponeringen fra sagen vedrørende kultur- og eventpuljen godkendes,

at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og

at der gives afslag til 16 ansøgninger, jf. bilag.

## Tidligere Politisk Behandling

Udvalg for regional udvikling drøftede på mødet den 9. november 2022 de ansøgninger, der vurderes i høj eller i nogen grad at opfylde de oplyste kriterier for kulturudviklingspuljen.

## Bilag

Ansøgninger til Kulturpuljen 2. ansøgningsrunde 2022

Resume og vurdering af ansøgninger

Geografisk kort med indstillede ansøgninger

## Punkt 3: Udmøntning af midler fra puljen til 'kultur som sundhedsfremme'

1-26-3-22

### Resume

Der er afsat 1,739 mio. kr. til en pulje til kultur som sundhedsfremme. Der er gennemført en ansøgningsrunde med frist den 19. september 2022, hvor der er modtaget ti ansøgninger om et samlet tilskud på 3,94 mio. kr. Administrationen indstiller, at seks ansøgninger med et samlet tilskud på 2,681 mio. kr. godkendes, mens der gives afslag til de resterende fire ansøgninger.

### Direktionen indstiller,

- at der bevilges 2,681 mio. kr. i 2022 til seks projekter fra puljen til kultur som sundhedsfremme under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1, og
- at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og
- at bevillingerne gives under forudsætning af, at omdisponeringen fra sagen vedrørende eventpuljen godkendes, og
- at der gives afslag på fire ansøgninger, jf. bilag.

### Sagsfremstilling

Region Midtjyllands pulje for kultur som sundhedsfremme skal støtte det midtjyske kulturlivs samspil med de midtjyske hospitaler og regionale sociale institutioner. Puljen skal sikre, at flere kulturelle og kreative løsninger tages i brug på regionens hospitaler som en del af ambitionen om et mere helhedsorienteret sundhedsvæsen. Puljen skal endvidere give kulturlivet nye relationer, viden og kompetencer, som kan bruges i samspil med sundhedsvæsenet.

### Kriterier for tilskud

Administrationen har vurderet de indkomne ansøgninger i forhold til følgende kriterier for tilskud:

- Projektets kvalitet og udviklingsperspektiv i både sundheds- og kulturtilbud.
- Projektets grad af bæredygtighed i konceptet i den efterfølgende implementering. Det vil sige, om projektet kan videreføres og implementeres på det respektive hospital.
- Projektets potentiale for at skabe mere lighed i sundhed og lighed i forhold til kulturtilbud.

Der lægges desuden vægt på, at de 3-5 udvalgte kulturprojekter gennemføres på flere af regionens hospitaler.

Der er et generelt krav, at ansøger maksimalt kan opnå 75 % af en ansøgnings samlede budget.

### Administrationens bemærkninger

Administrationen har opdelt de ti modtagne ansøgninger i tre grupper:

1. Ansøgninger, der i høj grad opfylder kriterierne for tilskud. Administrationen vurderer, at fire ansøgninger i høj grad opfylder kriterierne for tilskud med en samlet ansøgt støtte på 1,708 mio. kr.
2. Ansøgninger, der i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud. Administrationen vurderer, at to ansøgninger delvis opfylder kriterierne for tilskud med en samlet ansøgt støtte på 0,625 mio. kr.
3. Ansøgninger, der ikke eller i lav grad opfylder kriterierne for tilskud, f.eks. kulturelt eller sundhedselement. Administrationen vurderer, at fire ansøgninger ikke opfylder kriterierne for tilskud med en samlet ansøgt støtte på 1,607 mio. kr.

Udvalg for regional udvikling har drøftet ansøgningerne på mødet den 9. november. Administrationen indstiller på baggrund af udvalgets drøftelse seks ud af de ti ansøgninger til tilskud. Den ene af de seks ansøgninger 'UNG I DAG' indstilles til et forhøjet tilskud. Samlet gives der et tilskud på 2,681 mio. kr.

Administrationen indstiller, at der gives afslag til de resterende fire ansøgninger, da de ikke eller i lav grad opfylder kriterierne for tilskud. Afslaget sker endvidere på baggrund af, at puljen ikke støtter anlægsudgifter såsom køb af materiale og udstyr, samt at puljen alene er rettet mod projekter på regionens hospitaler og sociale institutioner.

Resumé af ansøgningerne fremgår af bilagene.

### Økonomi

Der er afsat 1,739 mio. kr. til en pulje til kultur som sundhedsfremme. Kulturmomsten på 8,7 % er indregnet i det afsatte beløb.

Administrationen foreslår i sagen 'udmøntning af eventpuljen 2022', at der fra eventpuljen omdisponeres 0,942 mio. kr. til puljen til kultur som sundhedsfremme. Der er herefter samlet 2,681 mio. kr. til udmøntning til pulje til kultur som sundhedsfremme, såfremt indstillingen godkendes.

Tabel 1 giver et samlet overblik over de seks ansøgninger, der indstilles til tilskud, samt finansieringen heraf.

**Tabel 1. Kultur og sundhedspulje.**

| <b>1.000 kr.</b>                                                                              | <b>2022</b>   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <i>Budget</i>                                                                                 |               |
| 1. Lydenskaben - Jeg er her                                                                   | 500           |
| 3. Studio Poesis Aps - ART IN HEALTH BIENNALE                                                 | 497           |
| 4. Herning Bibliotekerne - Udvikling af hospitalsmiljø                                        | 375           |
| 5. Læseforeningen, Aarhus - Skønlitterær infrastruktur for mennesker i psykiatrisk behandling | 125           |
| 6. Syddjurs Egnsteater - INSANE                                                               | 450           |
| 9. Museum Overtaci - UNG I DAG                                                                | 734           |
| <b>Budget i alt</b>                                                                           | <b>2.681</b>  |
| <i>Finansiering</i>                                                                           |               |
| Kultur og sundhedspulje                                                                       | -1.739        |
| Omdisponeret fra kultur- og eventpuljen                                                       | -942          |
| <b>Finansiering i alt</b>                                                                     | <b>-2.681</b> |
| <b>Total</b>                                                                                  | <b>0</b>      |

### Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 2,681 mio. kr. i 2022 til seks projekter fra puljen til kultur som sundhedsfremme under bevillingen 'regionale udviklingsaktiviteter', jf. tabel 1, og

at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes, og

at bevillingerne gives under forudsætning af, at omdisponeringen fra sagen vedrørende eventpuljen godkendes, og

at der gives afslag på fire ansøgninger, jf. bilag.

### Bilag

Resume og vurdering af ansøgninger

Ansøgninger kultur som sundhedsfremmepulje

## Punkt 4: Prioritering af kulturudviklingsmidlerne i 2023

1-26-20-22

### Resume

Regionsrådet har afsat en ramme på 13,1 mio. kr. til kultur i 2023 jf. budget 2023, hvoraf der er 8,864 mio. kr. til prioritering i 2023. Det foreslås, at kulturudviklingsmidlerne i 2023 prioriteres til henholdsvis en kulturudviklingspulje og til strategiske indsatser i 2023.

Kulturudviklingspuljen ydes til udviklingsprojekter med regional relevans, som gennemføres i brede partnerskaber og lever op til en række kriterier, mens strategiske indsatser bruges til at igangsætte konkrete projekter, der understøtter de fem strategiske indsatsområder i Region Midtjyllands kulturpolitik.

### Direktionen indstiller,

at prioriteringen af kulturudviklingsmidlerne i 2023, jf. tabel 1, godkendes.

### Sagsfremstilling

Prioriteringen af kulturudviklingsmidlerne i 2023 skal understøtte realiseringen af regionens kulturpolitik 2020-2024.

Regionsrådet har afsat en ramme på 13,1 mio. kr. til kultur i 2023, heraf er 4,3 mio. kr. reserverede til initiativer, som regionsrådet har godkendt. Der er dermed 8,864 mio. kr. til prioritering i 2023 jf. nedenstående tabel.

| <b>Tabel 1 Budget og finansiering<br/>Kulturudviklingsmidler 2023<br/>1.000 kr.</b> | <b>2023</b>    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <u>Kulturmidler til prioritering</u>                                                |                |
| Kulturudviklingspulje til ansøgninger                                               | 7.564          |
| Heraf:                                                                              |                |
| Pulje til Kultur og Sundhed                                                         | 1.000          |
| Pulje til Børn og unges initiativer til kultur                                      | 1.000          |
| Strategiske indsatser                                                               | 1.300          |
| <b>I alt ikke reserverede midler til prioritering</b>                               | <b>8.864</b>   |
| <u>Allerede reserverede midler:</u>                                                 |                |
| Den Jyske Kunstfond                                                                 | 500            |
| Administrativ udviklingspulje                                                       | 307            |
| Kultur- og eventpulje                                                               | 2.137          |
| Europæisk kulturregion                                                              | 1.329          |
| <b>I alt reserverede midler</b>                                                     | <b>4.273</b>   |
| <b>Budget i alt</b>                                                                 | <b>13.137</b>  |
| <u>Finansiering</u>                                                                 |                |
| Kulturmidler 2023                                                                   | -13.137        |
| <b>Finansiering i alt</b>                                                           | <b>-13.137</b> |
| <b>Total</b>                                                                        | <b>0,0</b>     |

Note: I forbindelse med udmøntningen af projekttilskud under kultur ydes der momsrefusion, hvorfor der kan bevilges 8 % mere end rammen.

### Kulturmidler til prioritering i 2023

Det foreslås, at kulturudviklingsmidlerne prioriteres til henholdsvis en kulturudviklingspulje og til strategiske indsatser i 2023.

Regionsrådet har i budget 2023 øremærket:

- 1 mio. kr. til børn og unges initiativer til at skabe kulturprojekter i regionen, samt
- 1 mio. kr. til kultur som sundhedsfremme.

De øremærkede midler indgår i og finansieres af kulturudviklingspuljen. Midlerne behandles derfor under samme proces som kulturudviklingspuljen, som er beskrevet i nedenstående afsnit.

### *Kulturudviklingspulje*

Kulturudviklingspuljen er i 2023 på 7,564 mio. kr., som ydes til udviklingsprojekter med regional relevans, som gennemføres i brede partnerskaber og lever op til følgende kriterier:

- Innovation og udvikling
- Partnerskaber og organisering
- Projektets relevans
- Læring, viden og varig udvikling

De generelle krav til ansøgningerne er endvidere, at ansøger maksimalt kan opnå et tilskud på 50 % af det samlede budget, og at der skal være et partnerskab og samarbejde, som består af minimum to organisationer på tværs af to kommuner i Region Midtjylland.

### *Proces for udmøntning af puljen*

Midlerne udmøntes i en ansøgningsrunde med en annoncering i begyndelsen af december 2022 med ansøgningsfrist den 10. marts 2023. Udvalg for regional udvikling forelægges en oversigt over de indkomne ansøgninger til puljen med henblik på en indledende drøftelse af kulturudviklingsprojekterne på mødet den 10. maj 2023. Den endelige indstilling til prioritering af midlerne forelægges regionsrådet i august 2023.

Administrationen afholder dialogmøder med mulige ansøgere i januar 2023 for at informere om kulturudviklingspuljen og kvalificere ansøgningerne.

Det bemærkes, at der i 2022-23 gennemføres en evaluering af kulturpuljen, som vil danne grundlag for en politisk drøftelse om den fremtidige anvendelse af regionens kulturudviklingsmidler. Evalueringen forventes færdigudarbejdet og forelagt udvalget på mødet den 13. september 2023.

### *Strategiske indsatser*

Der reserveres en ramme på 1,3 mio. kr. til igangsættelse af konkrete projekter, der understøtter de fem strategiske indsatsområder i Region Midtjyllands kulturpolitik. De fem områder er regionalt samarbejde, udvikling og eksperimenter, kultur som sundhedsfremme, kultur og landdistrikter samt børne- og ungekultur.

Administrationen udarbejder en handleplan for kulturområdet i 2023, der beskriver en udmøntning af kulturpolitikens fem indsatsområder med anvendelse af de 1,3 mio. kr. Handleplanen forelægges regionsrådet i begyndelsen af 2023.

### **Reserverede kulturmidler til godkendte initiativer i 2023**

Der er sammenlagt 4,3 mio. kr. af kulturmidlerne i 2023, der er reserverede, jf. tidligere politiske beslutninger.

### *Den Jyske Kunstfond*

Regionsrådet reserverede et tilskud på 0,5 mio. kr. på mødet den 27. april 2022 til senere bevilling som tilskud til Den Jyske Kunstfond. Den Jyske Kunstfond er etableret af Kulturministeriet for at styrke udviklingen af kunstmiljøer og økonomisk bæredygtige kunstvirksomheder. Fonden er finansieret af staten og de tre vstdanske regioner: Region Sydjylland, Region Nordjylland og Region Midtjylland.

### *Administrativ udviklingspulje*

Der er afsat 0,3 mio. kr. til arbejdet med områdets administrative aktiviteter.

### *Kultur- og eventpulje*

Der blev i budget 2023 afsat 2 mio. kr. til at understøtte tiltrækningen og gennemførelsen af store internationale kultur- og sportsevents i Region Midtjylland. Regionsrådet har allerede disponeret midlerne i 2023, med bevilling af henholdsvis 1 mio. kr. til Ocean Race i Aarhus og 1 mio. kr. til VM i ishockey i Herning.

### *Europæisk Kulturregion*

Der er indarbejdet et tilskud på 1,3 mio. kr. til Europæisk Kulturregion i budget 2023. Midlerne er udmøntet til det regionale samarbejde mellem de 19 kommuner i regionen og Region Midtjylland med målet om at udvikle kulturlivet på tværs af kommune-, regions- og landegrænser. Kommunerne afsætter et tilsvarende beløb til samarbejdet.

## **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at prioriteringen af kulturudviklingsmidlerne i 2023, jf. tabel 1, godkendes.

## **Tidligere Politisk Behandling**

Regionsrådet reserverede et tilskud på 0,5 mio. kr. fra de regionale kulturudviklingsmidler 2022 til senere bevilling som tilskud til Den Jyske Kunstfond.

## Punkt 5: Handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter i 2023

1-22-76-1-19

### Resume

Regionsrådet har i budget 2023 afsat en projektpulje på i alt 18,4 mio. kr. til regionale udviklingsaktiviteter, som skal understøtte realiseringen af den regionale udviklingsstrategi. Administrationen har udarbejdet en handleplan, der præsenterer de aktiviteter, som planlægges gennemført i 2023 under indsatsområderne: Internationale aktiviteter, landdistrikter, mobilitet, sundhedsinnovation, bæredygtighed og grøn omstilling samt klima. Handleplanen forelægges til godkendelse.

### Direktionen indstiller,

at handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter godkendes, og

at bevillingsændring på 2,1 mio. kr., jf. tabel 2, godkendes.

### Sagsfremstilling

Projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter skal understøtte realiseringen af den regionale udviklingsstrategi. Udviklingsstrategien har f.eks. fokus på regionens opgaver og samarbejder inden for internationalt samarbejde, landdistrikter, mobilitet, sundhedsinnovation, bæredygtighed og grøn omstilling samt klima.

Projektpuljen indgår som en del af Regional Udviklings samlede udviklingsaktiviteter, som ud over projektpuljen indeholder aktiviteter inden for uddannelse og kultur. I vedlagte bilag gives et overblik over Regional Udviklings samlede ramme.

Det bemærkes, at handleplan for indsatsområdet sundhedsinnovation behandles af udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg.

### Projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter i 2023

Regionsrådet har i budget 2023 afsat 18,4 mio. kr. til projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter. Heraf er der afsat en ramme på 13,4 mio. kr. til udviklingsaktiviteter vedrørende internationale aktiviteter, landdistrikter, mobilitet, bæredygtighed og grøn omstilling (i geografien Region Midtjylland) samt klima. De resterende 5,0 mio. kr. er afsat til aktiviteter vedrørende sundhedsinnovation, der altså behandles særskilt i udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg.

Der har været en indledende dialog i udvalg for regional udvikling om, hvilke aktiviteter der skal gennemføres på de forskellige indsatsområder i 2023. Bæredygtighed og grøn omstilling, klima og internationale aktiviteter blev drøftet på udvalgets møde den 5. oktober, mens mobilitet og landdistrikter blev drøftet på udvalgets møde den 9. november.

Administrationen foreslår, at rammen på 13,4 mio. kr. realiseres gennem 2,4 mio. kr. til tilskudsmidler og 8,9 mio. kr. til udviklingsmidler. Tilskudsmidler er midler, der gives som tilskud til andre aktørers indsatser, mens udviklingsmidler er midler, der kan anvendes på udvikling af de aktiviteter, der fremgår af handleplanen. Det kan eksempelvis være projekter, forundersøgelser, analyser, konsulentbistand og afholdelse af konferencer.

Tabel 1 viser, hvordan midlerne foreslås fordelt inden for de enkelte indsatsområder.

| Tabel 1. Projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter i 2023 |                     |                       |                                               |                |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|-----------------------------------------------|----------------|
| 1.000 kr.                                                         | Tilskuds-<br>midler | Udviklings-<br>midler | Omprioriteret<br>til personale-<br>ressourcer | Ramme<br>i alt |
| Internationale aktiviteter                                        | 0                   | 4.700                 | 0                                             | 4.700          |
| Landdistrikter                                                    | 875                 | 925                   | 0                                             | 1.800          |
| Mobilitet                                                         | 1.550               | 350                   | 0                                             | 1.900          |
| Bæredygtighed og grøn omstilling                                  | 0                   | 1.600                 | 1.400                                         | 3.000          |
| Klima                                                             | 0                   | 1.300                 | 700                                           | 2.000          |
| <b>Total</b>                                                      | <b>2.425</b>        | <b>8.875</b>          | <b>2.100</b>                                  | <b>13.400</b>  |

Administrationen foreslår, jf. tabel 1, at der i 2023-2025 prioriteres 2,1 mio. kr. årligt til personaleressourcer i forbindelse med etablering af ny indsats, KlimaMidt, der fortsætter DK2020 Midt partnerskabet mellem de 19 midtjyske kommuner og Region Midtjylland. Omdisponeringen kræver en bevillingsændring jf. nedenstående tabel 2.

| Tabel 2. Oversigt over bevillingsændring vedr. KlimaMidt                 |            |            |            |            |                    |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|--------------------|
| 1.000 kr.                                                                | Drift 2022 | Drift 2023 | Drift 2024 | Drift 2025 | Drift 2026 og frem |
| 2022 p/l (2023 og frem = 2023 p/l)                                       | Udgift     | Udgift     | Udgift     | Udgift     | Udgift             |
| Bevillingsændringer <sup>1</sup>                                         |            |            |            |            |                    |
| Regionale Udviklingsaktiviteter, Projektpulje til handleplansaktiviteter |            | -2.100     | -2.100     | -2.100     |                    |
| Planlægnings- analyse og udviklingsaktiviteter                           |            | 2.100      | 2.100      | 2.100      |                    |
| <b>Bevillingsændringer i alt</b>                                         | 0          | 0          | 0          | 0          | 0                  |
| <sup>1</sup> + = øgede udgifter og - = reducerede udgifter               |            |            |            |            |                    |

Handleplanen præsenteres nedenfor og er uddybet i vedlagte bilag. Der følges op på projektpuljens aktiviteter pr. 30. juni 2023, og opfølgningen forelægges udvalget i august 2023. Halvårsopfølgningen indeholder status for aktiviteter og økonomisk forbrug.

### Aktiviteter i 2023

I det følgende gives en kort gennemgang af de aktiviteter, som projektpuljen vil finansiere under de enkelte indsatsområder. Aktiviteterne og det forventede forbrug er uddybet i vedlagte bilag.

#### Internationale aktiviteter

Regionen vil fortsætte arbejdet med at styrke det internationale samarbejde og vil bl.a. anvende udviklingsmidler på kontingent til Central Denmark EU Office (CDEU), Konferencen for perifere maritime regioner (CPMR) og Nordsø-kommissionen, hvor der sidder repræsentanter fra regionsrådet.

#### Landdistrikter

Regionen vil have fokus på, hvordan lokalsamfund på landet kan bidrage til den grønne omstilling og vise vejen for en mere bæredygtig levevis. Tilskudsmidlerne anvendes på årets landsbypris og 'Den bæredygtige landsby', hvor landsbyer kan søge tilskud til forberedelse og organisering af borgerdrevne bæredygtighedsprojekter. Udviklingsmidlerne anvendes bl.a. på at gennemføre 'Landsbydagen', som er en partnerskabskonference med fokus på udvikling af det gode og bæredygtige liv i landsbyerne.

#### Mobilitet

Regionen vil have fokus på bæredygtig mobilitet og nye mobilitetsformer. Der vil bl.a. blive anvendt tilskudsmidler til medfinansiering af to nye projekter under Interreg ØKS-programmet, der dels skal undersøge mulighederne for at skabe en grøn jyllandskorridor, og dels skal se på fremtidens grønne mobilitet med udgangspunkt i unges mobilitet, mobilitet i yderområderne og pendlermobilitet.

#### Bæredygtighed og grøn omstilling

Regionen vil have fokus på at udvikle og gennemføre aktiviteter om bæredygtig udvikling og cirkulær økonomi i den regionale geografi. Der etableres bl.a. en ny indsats, KlimaMidt, der fortsætter DK2020 Midt partnerskabet mellem de 19 midtjyske kommuner og Region Midtjylland. Indsatsen understøtter endvidere arbejdet med klimatilpasning og klimaforebyggelse og gennemføres i samarbejde med indsatsområdet klima.

#### Klima

Regionen vil have fokus på at skabe en klimarobust region. Der etableres bl.a. en ny indsats, KlimaMidt, der fortsætter DK2020 Midt partnerskabet mellem de 19 midtjyske kommuner og Region Midtjylland. Indsatsen understøtter endvidere arbejdet med klimatilpasning og klimaforebyggelse og gennemføres i samarbejde med indsatsområdet bæredygtighed og grøn omstilling.

## Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter godkendes, og

at bevillingsændring på 2,1 mio. kr., jf. tabel 2, godkendes.

## Tidligere Politisk Behandling

Udvalg for regional udvikling drøftede på mødet den 9. november 2022 indsatserne for mobilitet og landdistrikter.

Udvalg for regional udvikling drøftede på mødet den 5. oktober 2022 indsatserne for bæredygtighed og grøn omstilling, klima og internationale aktiviteter.

## Bilag

## Handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter 2023

## Punkt 6: Orientering om Midttrafiks forventede regnskab 2022

1-30-75-3-22

### Resume

Midttrafik har fremlagt forventet regnskab 2022, som viser et betydeligt merforbrug på både den regionale kollektive trafik og på patientbefordringen. Midttrafik har besluttet at afregne det forventede merforbrug i indeværende regnskabsår. Regionen har ifølge revisionen forpligtelse til at betale det opkrævede merforbrug. Regional Udvikling vil som følge heraf komme ud med et forventet underskud på samlet 11,3 mio. kr. i 2022.

### Direktionen indstiller,

at orienteringen om Midttrafiks forventede regnskab for 2022 tages til efterretning.

### Sagsfremstilling

Midttrafiks bestyrelse er på bestyrelsesmødet den 4. november 2022 blevet forelagt forventet regnskab 2022. Det forventede regnskab omfatter den regionale kollektive trafik dvs. både bus, tog, letbane og flextrafik, som finansieres af Regional Udvikling, mens den siddende patientbefordring finansieres af Sundhedsområdet.

Det forventede regnskab viser et merforbrug på både den regionale kollektive trafik og den siddende patientbefordring. Der er tale om et merforbrug på 19,8 mio. kr. for den siddende patientbefordring og 73,1 mio. kr. på drift for den kollektive trafik.

Midttrafik har på baggrund af merforbrugets størrelse besluttet ekstraordinært at afregne regnskabet for 2022 i regnskabsåret. Regnskabet efterreguleres i 2023, når det endelige regnskab foreligger. Midttrafik har på baggrund heraf udsendt en opkrævning med betalingsfrist den 1. december 2022. Regionen har ifølge revisionen forpligtelsen til at betale indbetale det opkrævede merforbrug.

#### **Midttrafiks forventede regnskab 2022**

Midttrafiks forventede regnskab for den siddende patientbefordring ligger på 19,8 mio. kr. over budget, mens den kollektive trafik ligger 73,1 mio. kr. over budget.

Midttrafik vedtog på bestyrelsesmødet i april en tillægsbevilling, som afviklede en del af underskuddet. Den resterende udfordring herefter er således reduceret til henholdsvis 13,4 mio. kr. for den siddende patientbefordring og 46,1 mio. kr. for den kollektive trafik.

Merudgiften på den siddende patientbefordring forventes at kunne håndteres indenfor sundhedsområdets ramme, mens merforbruget på den kollektive trafik er en udfordring for Regional Udvikling.

#### **Håndtering af merforbrug i den kollektive trafik**

Regionsrådet blev på budgetseminaret i august orienteret om et forventet merforbrug på 57 mio. kr., og at der kunne skaffes finansiering til dækning af merforbruget. Finansieringen opgøres nu til 55,6 mio. kr. Da den samlede ekstraopkrævning for Regional Udvikling i 2022 udgør 73,1 mio. kr., vil Regional Udviklings regnskab 2022 uden yderligere justeringer således ende med et forventet merforbrug på 17,5 mio. kr.

Nedenstående tabel 1 viser et overblik over den samlede udfordring.

| <b>Tabel 1 – Skøn for merforbrug ift. rammen på RU</b>                                 |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| <b>Mio. kr.</b>                                                                        | <b>2022</b>  |
| Regional Udviklings udfordring til Midttrafik jf. forventet regnskab 2 – 2022 på drift | <b>73,1</b>  |
| Samlet midler til finansiering af udfordring                                           | <b>-55,6</b> |
| <i>Heraf:</i>                                                                          |              |
| PL-rul Kollektiv trafik                                                                | -15,8        |
| PL-rul fra øvrige områder anvendt til Kollektiv trafik                                 | -2,5         |
| Udmøntet pulje fra B2022                                                               | -9,2         |
| Delvis omdisponering nye tog                                                           | -6,0         |
| Udligningspuljen                                                                       | -22,1        |
| <b>Udfordring til kollektiv trafik</b>                                                 | <b>17,5</b>  |
| <u>Yderligere justeringer</u>                                                          |              |
| Omperiodisering af HVO-tilskud                                                         | -6,0         |
| Evt. mindreforbrug på RU's øvrige områder*                                             | 0,0          |
| <b>Forventet merforbrug for Regional Udvikling</b>                                     | <b>11,5</b>  |

\*Eventuelle mindreforbrug kendes først ultimo december

Trafikstyrelsen har meddelt, at en andel af det oprindeligt bevilgede tilskud til HVO udbetales. Det sker på baggrund af regionsrådets beslutning om at stoppe tilkøbet af HVO. Heraf er en del af midlerne i forvejen disponeret i budget 2023, mens resterende 6,0 mio. kr. kan anvendes til at reducere merforbruget. Merforbruget vil således endeligt kunne reduceres til 11,5 mio. kr.

Eventuelle mindreforbrug på Regional udviklings øvrige bevillinger, vil i 2022 kunne anvendes til yderligere at reducere merforbruget.

Region Midtjylland arbejder endvidere på at afsøge muligheden for, at merforbruget kan udlignes af et tilsvarende mindreforbrug i de øvrige regioner, da budgettet for regional udvikling på landsplan skal ses under én samlet ramme.

Midttrafik er i gang med at afsøge muligheden for at hæve kassekrediten i en afgrænset periode (2-3 år). Dette er med henblik på at imødegå de økonomiske udfordringer. Midttrafik vil desuden på vegne af trafikselskaberne rette henvendelse til Transportministeriet om en udmøntning af låneadgangen.

Såfremt det ikke lykkes at håndtere merforbruget i den kollektive trafik, vil regional udvikling komme ud af 2022 med et merforbrug, som vil skulle håndteres. Der vil ske en politisk drøftelse heraf, når regnskabsresultatet foreligger.

Såfremt at alle regioner under ét kommer ud med et merforbrug på budgettet for regional udvikling, er der mulighed for, at regeringen kan pålægge regionerne sanktioner i budget 2023 jf. budgetloven.

## Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om Midttrafiks forventede regnskab for 2022 tages til efterretning.

# Punkt 7: Midttrafiks budget 2023 og justeringer i rutenettet for at skabe balance i økonomien

1-30-75-3-20

## Resume

Der er økonomiske udfordringer i den regionale kollektive trafik i 2023 og frem. Regionsrådet har derfor anmodet Midttrafik om at udarbejde et katalog med forslag til mulige justeringer for at skabe balance mellem Midttrafiks budget og den regionale ramme i 2023 og frem. Regionsrådet har besluttet, at beløbsrammen for kataloget fastlægges af udvalg for regional udvikling.

Kataloget er løbende drøftet i udvalg for regional udvikling, og der har været gennemført en række dialogmøder med kommuner og borgere om forslaget. Det indstilles, at regionsrådet godkender kataloget med henblik på at skabe balance i økonomien. Med kataloget tages der samtidig stilling til Midttrafiks høringsbudget.

## Direktionen indstiller,

- at Midttrafiks høringsbudget 2023 godkendes, under følgende forudsætninger:
- at kataloget til justeringer for 41,2 mio. kr. i det regionale rutenet godkendes,
- at Midttrafik anmodes om at igangsætte køreplanjusteringer i forhold til kataloget med henblik på effektivering af justeringerne ved køreplansskiftet sommeren 2023,
- at finansiering af merforbrug i 2023, som følge af besparelsernes halvårseffekt, afventer afklaring af trafiksselskabernes mulighed for at lånefinansiere de øgede driftsudgifter, og
- at Midttrafik anmodes om i forhold til styringsmodellen at sikre, at der løbende foretages justeringer, såfremt det konstateres, at økonomien alligevel ikke holder.

## Sagsfremstilling

Økonomien i den kollektive trafik er presset. Dels er der færre passagerer, der bruger den kollektive trafik (og markant færre under pandemien), og dels er driftsudgifterne stigende, bl.a. som følge af stigende brændstofpriser, renter m.m.

Regionsrådet behandlede på mødet den 26. oktober 2022 Midttrafiks høringsbudget for 2023. Høringsbudgettet viser en ubalance på 55,5 mio. kr. mellem regionens ramme til kollektiv trafik i 2023 og Midttrafiks budget 2023.

Regionsrådet vedtog at meddele Midttrafik, at der vil blive taget stilling til Budget 2023 i forbindelse med behandlingen af kataloget til justeringer i det regionale rutenet på regionsrådsmødet den 21. december 2022.

## Katalog med forslag til justeringer i det regionale rutenet

Midttrafik blev anmodet om, at kataloget udarbejdes efter en række principper om, at der skal:

- gives rum for politisk prioritering af løsningsforslag.
- indarbejdes hensyn til transport af uddannelsessøgende til uddannelsesinstitutioner samt til bevarelse af et minimum af regional trafik i regionen.
- gives bud på regional og kommunal samfinansiering.

Udvalg for regional udvikling har modtaget et katalog fra Midttrafik til at skabe balance i økonomien. Balancekataloget beskriver en række mulige driftsbesparelser inden for fire områder:

- Ture med svag benyttelse.
- Ruter/strækninger med lav regional betydning.
- Uddannelsesstilskud til kommunerne fra 2010.
- Yderligere besparelser.

Balancekataloget har en økonomisk størrelse, som har givet region og kommuner mulighed for at drøfte de mest relevante justeringer.

Formandskabet for udvalg for regional udvikling har holdt bilaterale møder med 14 kommuner. Der har været holdt administrative møder med tre kommuner, mens en kommune ikke har ønsket møder.

Der er på baggrund af møderne udarbejdet et endeligt katalog til at skabe økonomisk balance mellem regionens budgetramme og Midttrafiks budgetforslag, som indstilles til godkendelse.

Det indstilles endvidere, at Midttrafik anmodes om at igangsætte køreplanjusteringer i henhold til kataloget med henblik på effektivisering af justeringerne ved køreplansskiftet sommeren 2023.

### **Dialogmøder med kommuner og borgere**

Der er til hvert møde med kommunerne udarbejdet et notat, som beskriver fakta om de enkelte ruter, herunder økonomi, selvfinansierungsgrad, rejsemønstre samt passagerer over dagen. Derudover er der udarbejdet materiale om konsekvenserne for de uddannelsessøgende. Faktaark m.m. kan ses for de enkelte kommuner her:

<https://www.rm.dk/regional-udvikling/det-gode-liv-i-hele-regionen/mobilitet-kollektiv-trafik-og-infrastruktur/mobilitet-2023>

Dialogen på møderne har været konstruktiv. Der er fundet løsninger på langt de fleste emner, som kommunerne har haft ønsker til. Det betyder også, at hovedparten af ruterne opretholdes, men antallet af busafgange reduceres. Konsekvenser er, at der fortsat vil være busafgange morgen og eftermiddag, som benyttes af uddannelsessøgende og pendlere.

Administrationen har i forløbet modtaget en række henvendelser fra borgere og kommuner. Der har primært været tale om henvendelser fra borgere i Skanderborg Kommune, som dels har henvendt sig direkte til administrationen og dels har gennemført en underskriftindsamling imod nedlæggelse og justeringer i rute 202 Vejle-Horsens-Skanderborg-Aarhus og rute 331 Skanderborg-Odder. Administrationen indstiller en justeret løsning, hvor ruten fortsætter, men i reduceret niveau. Forslaget skal sikre uddannelsessøgendes transport til ungdomsuddannelser. Henvendelserne er vedlagt som bilag.

### **Implementering af justeringer i 2023**

Forslagene i kataloget vil kunne implementeres ved køreplansskiftet til 30. juni 2023. Det efterlader en økonomisk udfordring for halvårseffekten af justeringerne samt underskuddet fra 2022, jf. sagen om Midttrafiks forventede regnskab.

Der afventes drøftelser mellem Danske Regioner, KL og en ny transportminister om adgangen til, at trafikelskaberne kan lånefinansiere underskud i 2022 og 2023. Det indstilles, at der herefter tages stilling til finansieringen af ubalancen.

## **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Midttrafiks høringsbudget 2023 godkendes, under følgende forudsætninger:

at kataloget til justeringer for 41,2 mio. kr. i det regionale rutenet godkendes, idet kataloget korrigeres, således at rute 103 Odder-Hou opretholdes på nuværende niveau,

at Midttrafik anmodes om at igangsætte køreplanjusteringer i forhold til kataloget med henblik på effektivisering af justeringerne ved køreplansskiftet sommeren 2023,

at finansiering af merforbrug i 2023, som følge af besparelsernes halvårseffekt, afventer afklaring af trafikelskabernes mulighed for at lånefinansiere de øgede driftsudgifter,

at Midttrafik anmodes om i forhold til styringsmodellen at sikre, at der løbende foretages justeringer, såfremt det konstateres, at økonomien alligevel ikke holder, og

at administrationen anmodes om at udarbejde oplæg om fremme af den fremtidige mobilitet.

## **Tidligere Politisk Behandling**

Udvalg for regional udvikling drøftede på mødet den 9. november status på de bilaterale møder med kommunerne og konkrete tilpasninger for at skabe balance mellem regionens ramme og Midttrafiks budget for 2023.

Regionsrådet besluttede på mødet den 14. september at anmode Midttrafik om at udarbejde et katalog til mulige driftsbesparelser for at bringe balance mellem Midttrafiks budget og den regionale ramme i 2023 og frem samt at beløbsrammen for kataloget fastlægges af udvalg for regional udvikling.

Udvalg for regional udvikling blev på mødet den 11. maj 2022 orienteret om de økonomiske udfordringer i den kollektive trafik. Derudover har der i efteråret 2022 været afholdt temamøder for regionsrådet, hvor den kollektive trafik var på dagsordenen.

## **Bilag**

Balancekatalog, administrationens forslag

Midttrafiks høringsbudget 2023

Henvendelser om besparelser

Henvendelse fra Favrskov Kommune til udvalg for regional udvikling

## Punkt 8: Opfordring til øget billetkontrol i den regionale kollektive trafik

1-30-75-3-20

### Resume

Aarhus Byråd har anmodet Midttrafik om at øge kontrollen i bybusserne og Letbanen med 25 %. Det skulle give Aarhus Kommune 1 mio. kr. netto i ekstra indtægter. Aarhus Kommune opfordrer regionen til at gøre det samme. Midttrafik har vurderet at øgning af billetkontrollen med 25 % vil være omkostningsneutral i Aarhus Letbane, og i busserne vil det have størst effekt i de buslinjer, der kører ind og/eller igennem Aarhus.

### Direktionen indstiller,

at Region Midtjylland i lighed med Aarhus kommune anmoder Midttrafik om at øge billetkontrollen i Aarhus Letbane og de regionale ruter, der kører ind og igennem Aarhus, med 25 %.

### Sagsfremstilling

Regionsrådsformanden har modtaget en henvendelse fra rådmand Nicolaj Bang, Aarhus Kommune med en opfordring om øget billetkontrol i den regionale kollektive trafik.

Baggrunden er budgetforliget i Aarhus kommune, hvor det af forligsteksten fremgår:

"Der er alt for mange, der rejser med offentlig transport uden gyldig rejsehjemmel. Forligsparterne er derfor enige om at styrke kontrolindsatsen, så færre rejser uden billet. En forøgelse af kontrolindsatsen i bybusserne og letbanen på 25 % kan give en nettomerindtægt på 1 mio. kr. årligt. Dette vil være et væsentligt bidrag til at nedbringe underskuddet i den kollektive trafik. Samtidigt ønsker forligsparterne, at der også rettes henvendelse til Region Midtjyllands Udvalg for Regional Udvikling med en opfordring til, at kontrolindsatsen samtidig styrkes i de blå busser."

Midttrafik har vurderet, at 2,5 % af passagererne i Aarhus bybusser rejser uden billet. Det svarer til 6,6 mio. kr. i manglende indtægter.

Midttrafiks bestyrelse har på sit møde den 4. november 2022 behandlet sagen og vurderer, at en øget kontrol på 25 % for Aarhus bybusser vil koste ca. 1,3 mio. kr. mere om året, inkl. moms., mens indtægterne som følge af de ekstra kontroller forventeligt vil beløbe sig til ca. 2,3 mio. kr. om året. Om der reelt kommer en nettoindtægt på 1 mio. kr., afhænger desuden af kundernes villighed til at betale de afgifter, der bliver udskrevet.

Aarhus Byråd har på den baggrund anmodet Midttrafik om at øge kontrolindsatsen med 25 % i bus og letbane. Aarhus kommune opfordrer regionen til at gøre det samme.

Administrationen har kontaktet Midttrafik for at få en vurdering af, hvad det vil koste at øge kontrollen i de regionale busser og tog, samt hvilke ekstra indtægter/kontrolafgifter det vurderes at generere.

Midttrafik har oplyst, at ved kontrol i Aarhus Letbane vurderes effekten at være omkostningsneutral, men at der givetvis vil være ekstra indtægter at hente i de store regionale busser, som kører ind og/eller igennem Aarhus, idet de kører som bybus ind og ud af Aarhus by. Effekten uden for Aarhus by vil være begrænset, idet passagerne modsat i Aarhus bybusser stiger ind foran ved chaufføren.

### Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland i lighed med Aarhus kommune anmoder Midttrafik om at øge billetkontrollen i Aarhus Letbane og de regionale ruter, der kører ind og igennem Aarhus, med 25 %.

### Bilag

Brev om øget kontrol i kollektive trafik

## Punkt 9: Ansøgninger om godkendelse til profilgymnasier

1-10-76-2-22

### Resume

Gymnasierne havde ansøgningsfrist den 14. oktober 2022 for ansøgning om at blive profilgymnasium, og der er modtaget to ansøgninger fra henholdsvis Viborg Gymnasium og Viborg Katedralskole. Et profilgymnasium er et gymnasium, som har en særlig stærk faglig profil inden for et fagligt område, f.eks. musik, naturvidenskab eller sprog. Børne- og Undervisningsministeriet har fastsat fem kriterier, som skal opfyldes, for at et gymnasium kan godkendes som profilgymnasium. De to ansøgninger opfylder ikke disse kriterier, og begge ansøgninger indstilles derfor til afslag.

### Direktionen indstiller,

at der gives afslag til Viborg Gymnasium og Viborg Katedralskole om godkendelse som profilgymnasium.

### Sagsfremstilling

Regionsrådet har i henhold til den nye elevfordelingsaftale fået kompetencen til at godkende ansøgninger til profilgymnasier. Et profilgymnasium er et gymnasium, som har en særlig stærk faglig profil inden for et fagligt område f.eks. musik, naturvidenskab eller sprog. Det er op til det enkelte profilgymnasium at vurdere, om ansøgere til pladserne lever op til de kriterier, der stilles for optagelse. Såfremt det er tilfældet, kan ansøgere få reserveret en plads forud for andre ansøgere og dermed opnå forrang.

### Ansøgninger fra Viborg Katedralskole og Viborg Gymnasium

Region Midtjylland har modtaget to ansøgninger om godkendelse til profilgymnasium:

- Viborg Katedralskole ønsker godkendelse som naturvidenskabeligt profilgymnasium.
- Viborg Gymnasium ønsker godkendelse som profilgymnasium inden for STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts og Mathematics).

Begge ansøgninger er vedlagt som bilag og er beskrevet kort nedenfor.

#### *Viborg Katedralskole*

Viborg Katedralskole ansøger om at blive et naturvidenskabeligt profilgymnasium. Det fremgår af ansøgningen, at Viborg Katedralskole har en stærk naturvidenskabelig tradition og har opbygget et stærkt naturvidenskabeligt miljø på skolen. Viborg Katedralskole ønsker med en godkendelse til profilgymnasium at fortsætte denne tradition og kunne garantere eleverne oprettelse af alle udbudte naturvidenskabelige studieretninger.

Gymnasiet samarbejder bl.a. med Regionshospitalet Viborg, Grundfos og GreenLab. Eleverne har dannet deres egen elevorganisation, Niels Bohrs disciple, hvor de mødes om at planlægge og afholde arrangementer for skolens elever.

Det kræves, at ansøgerne sender en motiveret ansøgning for at opnå forrang til skolens naturvidenskabelige profil.

#### *Viborg Gymnasium*

Viborg Gymnasium ansøger om at blive godkendt som profilgymnasium med en STEAM-profil. STEAM er en overbygning på det tidligere STEM-begreb, men tilføjer en kunstnerisk/kreativ dimension til de klassiske naturvidenskabelige fag.

Det fremgår af ansøgningen, at der findes et fagligt stærkt miljø indenfor såvel naturvidenskab som de kreative fag på Viborg Gymnasium. Skolen har to STEAM-studieretninger og ansøger Undervisningsministeriet om en tredje, som de forventer at få godkendt i løbet af indeværende skoleår.

Eleverne har mulighed for at deltage i særlige eftermiddagsaktiviteter, og der er masterclasses i kodning og events for mediefagselever. Det kræves, at ansøgerne gennemfører en optagelsesprøve og løser en ugeopgave inden for de pågældende studieretninger for at opnå forrang til en af studieretningerne.

### Krav til godkendelse som profilgymnasium

I henhold til Bekendtgørelse om kapacitetsfastsættelse, zoner og profilgymnasier for de gymnasiale uddannelser skal følgende krav være opfyldt, for at en institution har en særlig stærk profil:

1. Institutionen har et særligt stærkt og veletableret uddannelsesstilbud inden for et bestemt fagligt område, der ikke findes tilsvarende på andre institutioner i nærheden.

2. Profilen knytter sig til en eller flere studieretninger på institutionen, og der skal som minimum indgå to fag på A-niveau som studieretningsfag i den eller de pågældende studieretninger.
3. Uddannelsestilbuddet omfatter tilbud både inden for og uden for den almindelige undervisning.
4. Institutionen samarbejder med eksterne aktører med relevans for profilen.
5. Institutionen stiller særlige krav til ansøgerens faglige forudsætninger inden for det faglige område.

Regionsrådet har flere handlemuligheder i forbindelse med en godkendelse. Regionsrådet kan gøre godkendelsen tidsbegrænset for et eller flere skoleår ad gangen. Regionsrådet kan desuden fastsætte et loft over antallet af profilelever, hvis andelen af profilelever bliver så høj, at der ikke er plads til ansøgere bosat i lokalområdet, eller hvis et loft vil kunne medvirke til at undgå en skævvridning af elevsammensætningen.

Regionsrådet kan alene give en godkendelse til profilgymnasium med virkning for det kommende skoleår, hvis meddelelsen er sendt til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet senest den 22. december 2022.

### **Høring**

Administrationen har sendt de to ansøgninger om profilgymnasier i høring i henholdsvis gymnasiesamarbejdet for afstandszoner og gymnasiesamarbejdet for fordelingszone Aarhus. Der er modtaget høringssvar fra en række skoler, og der er bred enighed om, at en godkendelse af de to ansøgninger ikke kan anbefales, idet de beskrevne profiler er profiler, som allerede findes og udbydes på alle nærliggende skoler i området. Høringssvarene er vedlagt som bilag.

### **Administrationens bemærkninger**

Administrationen indstiller, at der gives afslag til begge ansøgninger, idet ansøgningerne ikke lever op til de fem kriterier, som skal være gældende for et profilgymnasium. Forud for indsendelse af ansøgningerne har begge gymnasier modtaget telefonisk vejledning. Ansøgningerne er vurderet ud fra de fem kriterier i det følgende:

#### **1: Institutionen har et særligt stærkt og veletableret uddannelsestilbud inden for et bestemt fagligt område, der ikke findes tilsvarende på andre institutioner i nærheden.**

De beskrevne profiler er ikke særligt stærke faglige profiler, men almindelige profiler for et alment gymnasium. Profilerne adskiller sig således ikke væsentligt fra de faglige profiler og studieretninger, der findes på andre institutioner i området, herunder Mercantecs HTX udbud i Viborg og Bjerringbro Gymnasiums studieretninger.

#### **2: Profilen knytter sig til en eller flere studieretninger på institutionen, og der skal som minimum indgå to fag på A-niveau som studieretningsfag i den eller de pågældende studieretninger.**

Begge ansøgninger lever op til dette kriterium.

#### **3: Uddannelsestilbuddet omfatter tilbud både inden for og uden for den almindelige undervisning.**

Begge ansøgninger har ikke særlige tilbud uden for den almindelige undervisning, udover hvad der kan forventes af almindelige faglige aktiviteter. F.eks. nævner Viborg Katedralskole lektiecafé og elevorganiseringen Niels Bohrs disciple, mens Viborg Gymnasium nævner særlige eftermiddagsaktiviteter og masterclasses.

Det vurderes at være initiativer, der bidrager til at skabe et godt fagligt miljø, men ikke tilbud, hvor det kræver særlige faglige forudsætninger inden for et fagligt område for at deltage eller har karakter af en omfattende frivillig undervisning.

#### **4: Institutionen samarbejder med eksterne aktører med relevans for profilen.**

Begge institutioner samarbejder med eksterne partnere, men ikke ud over et niveau, der må forventes at indgå i et almindeligt undervisningsforløb.

#### **5: Institutionen stiller særlige krav til ansøgerens faglige forudsætninger inden for det faglige område.**

Begge institutioner angiver, at elever, der ønsker forrang, skal udfylde enten en motiveret ansøgning eller en optagelsesprøve med en ugeopgave. Viborg Katedralskoles krav om, at der skal udfyldes en motiveret ansøgning vurderes ikke at være tilstrækkeligt i forhold til kriteriet om, at der skal stilles særlige krav til ansøgerens faglige forudsætninger inden for det faglige område, og at dette skal kunne godtgøres.

Det fremgår af bemærkninger til Lov om Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling, at en ansøger skal kunne godtgøre at have særlige kompetencer inden for det faglige område, f.eks. i form af et højt fagligt niveau, deltagelse i talentarbejde eller ved at bestå en optagelsesprøve, der er målrettet mod at afklare ansøgerens faglige profil inden for det pågældende profilområde. Viborg Gymnasiums krav om en optagelsesprøve kan muligvis leve op til kriteriet, men det er ikke beskrevet, hvilke særlige krav til ansøgernes faglige forudsætninger der stilles.

## **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der gives afslag til Viborg Gymnasium og Viborg Katedralskole om godkendelse som profilgymnasium.

## **Tidligere Politisk Behandling**

Regionsrådet behandlede den 28. september 2022 sag om procedure og ansøgningsfrist for ansøgninger om profilgymnasier.

## **Bilag**

Ansøgning om profilgymnasium, Viborg Gymnasium STEAM-profil

Ansøgning om profilgymnasium, Viborg Katedralskole

Bilag til Viborg Katedralskoles ansøgning

Høringssvar vedrørende profilgymnasier

## Punkt 10: Fremadrettet samarbejde i KlimaMidt

1-30-76-5-15

### Resume

Der er i DK2020 Midt etableret et stærkt partnerskab mellem Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner, som de seneste tre år har arbejdet med at udvikle og implementere lokale klimahandleplaner.

Samarbejdet har været en stor succes både nationalt og regionalt. Styregruppen på tværs af Region Midtjylland og KKR-Midtjylland er derfor blevet enige om at videreføre samarbejdet efter sommeren 2023 under initiativet 'KlimaMidt'. Der lægges op til, at beslutningen om at indgå i KlimaMidt godkendes samt, at den nationale partnerskabsaftale "Klimaalliancen – et partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania" tages til efterretning.

### Direktionen indstiller,

at beslutningen om at indgå i KlimaMidt godkendes.

at udkast til national aftale mellem Danske Regioner, KL og Real Dania tages til efterretning.

### Sagsfremstilling

Der er i DK2020 Midt etableret et stærkt partnerskab mellem Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner, som de seneste tre år har arbejdet med at udvikle og implementere lokale klimahandleplaner. En klimahandleplan er en plan som skal vise, hvordan kommunen vil reducere sin CO<sub>2</sub>-udledning, og hvilke klimatilpasningstiltag kommunen vil implementere.

Region Midtjylland har i partnerskabet ydet faglig sparring til kommunerne om datagrundlag, mulige virkemidler og tiltag samt understøttet videndeling, idéudvikling, overblik og samarbejde på tværs af kommunerne.

Det forventes, at alle danske kommuner er færdige med at udvikle deres vedtagne DK2020-klimahandleplaner og har vedtaget handleplanerne politisk i 2023.

### Fremadrettet samarbejde og regionens rolle

Det forventes, at der nationalt indgås en aftale mellem KL, RealDania og Danske Regioner om at fortsætte samarbejdet med en koordineret klimainsats. Det sker i december 2022. KL har meddelt Danske Regioner, at samtlige KKR har givet politisk tilsagn om at fortsætte med at understøtte DK2020 fremadrettet i et nyt partnerskab med de samme ressourcer som nu, dvs. et årsværk pr. regionalt sekretariat. Partnerskabsaftalen er gældende fra 1. januar 2023 og har en varighed på 5 år og hedder "Klimaalliancen – et partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania".

Region Midtjyllands rolle i samarbejdet bliver at understøtte de midtjyske kommuner i deres arbejde med klimaplanerne, finde ekstern medfinansiering til realiseringen og facilitere det internationale netværk, der kan bidrage med indsigt og inspiration. Kommunerne bidrager med en lokal viden og en faglig tilgang, som er nødvendig i implementeringen af de lokale løsninger.

KKR Midtjylland behandler parallelt med denne en proces en tilsvarende indstilling om fortsættelse af den fælles klimainsats.

### Ambition og aktiviteter i KlimaMidt

KlimaMidt vil have fokus på at understøtte implementeringskraften i de midtjyske kommuner inden for bl.a. energi, industri, transport, landbrug og natur, klimatilpasning samt affald. Ambitionen er at accelerere og understøtte kommunerne i deres implementering og de fremtidige revisioner af deres DK2020 klimahandleplaner.

Der vil være følgende indhold og aktiviteter i KlimaMidt:

1. Tværkommunalt samarbejdsfora, faglige workshop og erfagrunder
2. Fælles datagrundlag og analyser
3. Overordnet partnerskabsdannelse, videndeling og projektmodning
4. Faglig sparring og rådgivning
5. Internationalt samarbejde og afdækning af EU finansieringspuljer

KlimaMidt vil desuden afholde en årlig politisk konference med deltagelse af erhvervslivet, vidensinstitutioner, CDEU og andre centrale interessenter i den grønne omstilling. Konferencen skal både sætte fælles fokus på potentialer og

centrale udfordringer samt nye løsninger og innovation. Konferencen skal dermed være med til at sætte kursen for KlimaMidt i det efterfølgende år.

Administrationen er desuden gået i gang med at undersøge muligheden for at opbygge et større EU-projekt, som skal understøtte de lokale, regionale og nationale handlinger. Projektets udformning og indhold samt mulighed for finansiering sker i tæt samarbejde med de øvrige regioner. Projektet ligger ud over nærværende initiativ, og udvalget orienteres om arbejdet på senere møder.

### **Økonomi og organisering**

Region Midtjylland bidrager til samarbejdet med 2,1 mio. kr. pr. år i perioden 2023-2025 i form af personaleressourcer, jf. sag om handleplan for projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter.

Der lægges op til at videreføre samarbejdet efter samme model som i DK2020 Midtjylland. Kontaktudvalget vil udgøre den politiske styregruppe, mens der etableres en administrativ styregruppe bestående af seks kommunale repræsentanter og to regionale repræsentanter samt et fælles klimasekretariat bestående af to årsværk fra henholdsvis KKR Midtjylland og Region Midtjylland.

### **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at beslutningen om at indgå i KlimaMidt godkendes.

at udkast til national aftale mellem Danske Regioner, KL og Real Dania tages til efterretning.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

### **Tidligere Politisk Behandling**

Udvalg for regional udvikling blev på mødet den 5. oktober 2022 orienteret om de regionale tiltag på klimaområdet (herunder DK2020) samt perspektiver på videreudvikling af indsatserne.

### **Bilag**

KlimaMidt - Efterliv

Rammeaftale for Klimaalliancen. Partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania

# Punkt 11: Godkendelse af PFAS-indsatser i 2023

1-51-71-247-15

## Resume

Regionernes arbejde med at kortlægge, undersøge og oprense forureninger med perfluorerede stoffer (PFAS) er blevet større. Regionerne har i forbindelse med økonomiaftalen for 2023 fået en bevilling, som for Region Midtjylland er på ca. 4 mio. kr. årligt.

Der lægges med sagen op til en godkendelse af de PFAS-indsatser, som regionen særligt vil arbejde med i 2023 i tæt samarbejde med øvrige regioner og de øvrige relevante myndigheder. Det gælder bl.a. vidensopbygning, styrket undersøgelsesindsats, revurdering af ældre sager i forhold til skærpede kvalitetskrav, udviklingsarbejde samt fokus på bidrag til den nationale PFAS-strategi.

## Direktionen indstiller,

at foreslåede PFAS-indsatser i 2023 godkendes.

## Sagsfremstilling

Regionens opgave med at kortlægge, undersøge og oprense forureninger med perfluorerede stoffer (PFAS) er blevet større. PFAS dækker over en stor gruppe af stoffer, og ikke alle stoffernes giftighed og opførsel i miljøet er kendte. Stofferne har dog vist sig at have betydelige sundheds- og miljøeffekter i selv lave koncentrationer, hvilket fik bl.a. Miljøstyrelsen til at skærpe kvalitetskravene i jord og grundvand væsentligt i 2021. PFAS har siden været i særlig fokus efter bl.a. sagen med PFAS-forureningen på Harboøre Tange, og spredningen af stofferne med havskum har tiltrukket sig opmærksomhed.

Regionerne er i forbindelse med økonomiaftalen for 2023 bevilget 20 mio. kr. ekstra årligt fra 2023 og frem. Region Midtjylland modtager heraf ca. 4 mio. kr. årligt. De ekstra midler rækker ikke til at afværge risikoen fra jordforureningerne med PFAS på nuværende tidspunkt, men vil i første omgang især bidrage til øget vidensopbygning og undersøgelsesindsats.

### PFAS-indsatser i 2023

Det foreslås, at nedenstående PFAS-indsatser iværksættes i 2023. Arbejdet vil foregå i tæt samarbejde med de øvrige regioner og de relevante myndigheder i kommuner og Staten, herunder Forsvaret. Internationalt er der også stor fokus på området, og regionen indgår derfor også aktivt i erfarings- og teknologiudveksling med relevante aktører internationalt.

#### *Undersøgelse af PFAS-forurening*

Region Midtjylland vil styrke undersøgelsesindsatsen på lokaliteter forurenede med PFAS og på lokaliteter, som mistænkes for at kunne være forurenede med PFAS. Lokaliteter med aktiviteter, som erfaringsmæssigt giver anledning til størst forurening, prioriteres. En række større PFAS-forureninger i regionen undersøges yderligere med henblik på at vurdere, om de udgør en så stor risiko, at der bør udføres afværgeforanstaltning. Det ser for nuværende ikke ud til, at der er grundlag for at igangsætte oprensning af PFAS-forurenede grunde i 2023. Der mangler stadig et overblik over, hvilke grunde der reelt udgør en risiko overfor drikkevand og sundhed, ligesom der både nationalt og internationalt mangler indsigt i, hvordan den oprensende indsats skal udføres. Det er begge grundlæggende forudsætninger for en effektiv indsats.

#### *Kildeopsporing*

Det kan blive aktuelt med kildeopsporing, efterhånden som ny viden opstår om mulige kilder til PFAS-forurening. Det kan f.eks. være i forhold til at indhente viden om deponeringssteder for specifikke typer affald. Der kan i tilfælde af fund af PFAS i vandforsyninger desuden blive behov for i samarbejde med forsyninger og kommuner, at forsøge at lokalisere kilden dertil og eventuelt gennemføre undersøgelses- og afværgeforanstaltninger.

#### *Vidensopbygning*

Der er behov for yderligere opbygning af viden om PFAS-stofferne, bl.a. om hvor PFAS-stofferne har været brugt, og hvordan de opfører sig i miljøet. Der er desuden brug for viden om, hvad den generelle belastning er, og i hvilke brancher der især ses PFAS-forurening. Der vil som led i at opnå øget viden ske erfaringsopsamling på data fra udførte undersøgelser i samarbejde med de øvrige regioner. Der udarbejdes en strategi for kortlægning og risikovurdering af PFAS-grunde.

#### *Revurdering af ældre sager*

Miljøstyrelsens kriterier for PFAS-forbindelser blev ændret og sænket i sommeren 2021. Det betyder, at regionens risikovurdering på sager med PFAS-fund før ændringen af kriterier skal revurderes. Der er forud for revurderingen behov for øget viden om, hvilken belastning der generelt ses med PFAS, da regionens indsats kun er i forhold til forurening fra punktkilder. Regionerne vil i 2023 påbegynde revurderingen af disse undersøgelser i en prioriteret rækkefølge efter vurderet risiko.

### *Påbud*

Det skal på lige fod med andre forureninger afklares hos de relevante myndigheder (kommunerne eller Staten), om der er en forurener, der kan gøres ansvarlig for de videre undersøgelser og eventuel oprensning ved forurening med PFAS.

### *Udviklingsarbejde*

Regionen vil fortsætte og styrke udviklingen af PFAS-området. Formålet er at bidrage til større viden om PFAS-stofferne og løsninger til at kunne håndtere risikoen ved forureninger med PFAS. Dette udviklingsarbejde vil ske i tæt samarbejde med de øvrige regioner, private virksomheder og øvrige myndigheder.

### *Den nationale strategi*

Miljøministeren har besluttet efter pres fra blandt andet Danske Regioner og KL, at der skal udarbejdes en national strategi for PFAS. Miljøministeren har samtidig opfordret alle til at komme med forslag og ønsker til, hvad strategien skal indeholde. En national strategi for PFAS kan indeholde mange forskellige elementer, men noget af det, der er vigtigst, er, at forureningerne håndteres i den rigtige rækkefølge for at nedbringe PFAS-indholdet i miljøet mest muligt og så hurtigt som muligt. Regionen vil via Danske Regioner fortsat bidrage til arbejdet med den nationale strategi.

### *Samarbejde med øvrige myndigheder og parter*

Regionen har fokus på, at jordforureningsopgaven løses i samarbejde med de øvrige relevante myndigheder og parter. Forureningen med PFAS på Harboøre Tange er et eksempel, hvor regionen arbejder tæt sammen med både Lemvig Kommune, Lemvig Vand, Naturstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed, Ministeriet for Fødevarer og Erhverv og Miljøstyrelsen.

## **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at foreslåede PFAS-indsatser i 2023 godkendes.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

# Punkt 12: Orientering om oprensning af grundvandstruende jordforurening på Stationsvej 5 i Videbæk #

1-51-71-268-20

## Resume

Der gives med sagen en orientering om oprensningen af forureningen på Stationsvej i Videbæk, hvor der er konstateret en kraftig jord- og grundvandsforurening, der stammer fra en tidligere højtalerproduktion.

Der har været afholdt udbud af oprensningsopgaven, som blev vundet af entreprenørvirksomheden Arkil A/S. Arbejdet med oprensningen forventes afsluttet i august 2023, og de samlede omkostninger forventes at beløbe sig til samlet 9-10 mio. kr.

## Direktionen indstiller,

at orienteringen om oprensning af jordforurening på Stationsvej i Videbæk tages til efterretning.

## Sagsfremstilling

Der er på Stationsvej i Videbæk konstateret en kraftig jord- og grundvandsforurening. Virksomheder har siden 1945 brugt chlorerede opløsningsmidler i forbindelse med produktion af højtalere, hvilket har medført en større forurening på ca. 300 kg.

Den primære forurening ligger i et afgrænset området på industrigrunden, men forureningen spreder sig med grundvandet og udgør en risiko for drikkevandsressourcen.

Regionsrådet besluttede ved godkendelse af indsatsplanen for 2020, at forureningen ved Videbæk Højtalerfabrik skal oprenses. Målet med oprensningen er at sikre, at den ikke udgør en risiko over for grundvandet og den fremtidige vandindvinding i området.

Der reddes mange millioner liter drikkevand ved at fjerne det kraftigt forurenede område på lokaliteten. Drikkevandskvalitetskriteriet for chlorerede opløsningsmidler er 1 mikrogram per liter. Ved at fjerne ca. 300 kg forurening reddes således flere millioner liter drikkevand.

Det mest forurenede område oprenses til et niveau, der sikrer, at formålet opfyldes. Hertil fjernes den fremtidige spredning under naboboliger og afstrømning til Videbæk Bæk.

## Udbud af oprensningsopgaven

Administrationen har afholdt udbud for henholdsvis bygherrerådgivning og selve oprensningen af Videbæk Højtalerfabrik. WSP blev i 2021 valgt som bygherrerådgiver på baggrund af et EU-udbud. Tre entreprenører har været inviterede til at afgive tilbud i forbindelse med udbuddet af selve oprensningen af Videbæk Højtalerfabrik. Der er på baggrund af tilbudsevalueringen indgået kontrakt med entreprenørvirksomheden Arkil A/S. Begge udbud er afholdt med tildelingskriteriet det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Forureningen i Videbæk fjernes med en termisk løsning, hvor der tilsættes damp til undergrunden. Forureningen opløses herefter til gas, som kan suges op af jorden og efterfølgende renses i et opstillet renseanlæg. Der vil være installeret omfattende overvågningssystemer til at sikre, at der ikke sker uhensigtsmæssig påvirkning af omgivelserne. Effekten af oprensningen følges løbende i de kommende år ved at overvåge forureningsindholdet i grundvandet.

Projektet gennemføres i tæt sparring med grundejer, Ringkøbing-Skjern Kommune og Videbæk Energiforsyning samt en række andre interessenter i nærområdet, såsom naboer og Videbæk borgerforening.

## Økonomi og tidsplan

De samlede omkostninger til selve oprensningen er på 8 mio. kr. i perioden 2022-2023. Hertil kommer omkostninger på 1-2 mio. kr. til bygherrerådgivningen, forudgående undersøgelser og forberedelse af lokaliteten til oprensningen.

Regionsrådet vedtog "Indsatsplan for jordforurening 2021", og herunder oprensningen på Stationsvej 5 i Videbæk, den 27. januar 2021. Oprensningen finansieres af regionens jordforureningsbudget.

Det forberedende arbejde, dvs. etablering af diverse boringer, anlæg til produktion af varme og rensningsanlæg, igangsættes ultimo oktober og forventes afsluttet ultimo april 2023. Selve oprensningen bliver igangsat i maj 2023 og er estimeret til at vare ca. fire uger. Området vil herefter reetableres, og projektet forventes endeligt afsluttet ved udgangen af august 2023.

## Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om oprensning af jordforurening på Stationsvej i Videbæk til efterretning.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

## Punkt 13: Nedlæggelse af uddannelse

1-10-76-1-22

### Resume

Aarhus Universitet ønsker at lukke de to erhvervsuddannelser til tandklinikassistent og tandtekniker ved Institut for Odontologi og Oral Sundhed, Aarhus Universitet, pr. august 2023. Ønsket om nedlæggelse begrundes bl.a. i faldende optag og lave elevtal. Aarhus Universitet skal i henhold til Institutionsloven for erhvervsrettet uddannelse sende anmodningen i skriftlig høring i regionsrådet i Region Midtjylland. Administrationen har udarbejdet et forslag til høringssvar, som indstilles til godkendelse.

### Direktionen indstiller,

at forslag til høringssvar om nedlæggelse af uddannelse til tandklinikassistent og tandtekniker godkendes.

### Sagsfremstilling

Aarhus Universitet ønsker at lukke de to erhvervsuddannelser til tandklinikassistent og tandtekniker ved Institut for Odontologi og Oral Sundhed, Aarhus Universitet, pr. august 2023. Aarhus Universitet skal i henhold til Institutionsloven sende anmodningen i skriftlig høring i regionsrådet i Region Midtjylland.

### Årsager til ønske om lukning af erhvervsuddannelserne

Der er tre årsager til, at Aarhus Universitet ønsker at lukke erhvervsuddannelserne til tandklinikassistent og tandtekniker:

1. Faldende optag, hvilket gør det vanskeligt at skabe og vedligeholde et aktivt og givende uddannelsesmiljø for eleverne.
2. Struktur og indhold i de to erhvervsuddannelser adskiller sig væsentligt fra størstedelen af de øvrige universitetsuddannelser, der er udviklings- og forskningsbaserede og er Aarhus Universitets styrke.
3. Uddannelserne er ikke økonomisk bæredygtige på grund af det faldende og lave elevtal.

Den primære årsag til nedlæggelse er faldende optag og lave elevtal. På tandklinikassistentuddannelsen blev optaget i 2018 og 2019 halveret på grund af optagelseskvote. I 2020 blev optagelseskvoten fjernet igen, men ansørgertallet og optaget faldt fortsat.

Den samme tendens gør sig gældende på tandteknikeruddannelsen, hvor Aarhus Universitet kun har udbud af grundforløb 2. Kvoten er i 2022 og 2023 på 7-8 elever til Aarhus Universitet, hvilket ikke er grundlag for et bæredygtigt udbud.

Lukningen gælder konkret følgende udbud: grundforløb 1, tandklinikassistentuddannelsens grundforløb 2, hovedforløb og praktikcenter samt tandteknikeruddannelsens grundforløb 2.

### Administrationens bemærkninger og forslag til høringssvar

Region Midtjylland havde pr. december 2021 ansat tandklinikassistenter svarende til i alt 29 fuldtidsstillinger, hvoraf de fleste er ansat i den regionale specialtandpleje og på Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk afdeling på Aarhus Universitetshospital. Det vurderes, at rekrutteringen af tandklinikassistenter til hospitalerne m.v. i Region Midtjylland ikke bliver et problem fremover med lukning af uddannelsen på Aarhus Universitet, da uddannelsen stadig vil blive udbudt bl.a. i Herning.

Som bilag er der vedlagt et forslag til høringssvar, hvor administrationen, set i lyset af det faldende optag og lave elevtal, foreslår, at regionsrådet tager nedlæggelsen af uddannelsen til efterretning.

### Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til høringssvar om nedlæggelse af uddannelse til tandklinikassistent og tandtekniker godkendes.

### Bilag

Forslag til høringssvar fra Region Midtjylland

## **Punkt 14: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #**

1-00-5-22

### **Resume**

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2022 og 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

### **Direktionen indstiller,**

at udvalget drøfter forslag til emner og årshjul

### **Sagsfremstilling**

Udvalget vedtog på sit møde den 5. januar 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2022 og drøftede i den forbindelse ønske om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2022.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

### **Beslutning**

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul, idet drøftelsen genoptages på næste møde med henblik på konkrete forslag.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

### **Bilag**

Årshjul for 2022 og 2023

## **Punkt 15: Gensidig orientering #**

1-00-5-22

### **Sagsfremstilling**

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

### **Beslutning**

I november 2022 har administrationen gennemført en særrunde af puljen "Den bæredygtige landsby". Formålet er at understøtte lokalsamfund i omstillingen fra individuelle til fælles og mere bæredygtige energiløsninger i landdistriktsområder, hvor der ikke er mulighed for at blive koblet på fjernvarme. 15 projekter omfattende ca. 70 landsbyer fra 10 midtjyske kommuner har opnået støtte fra puljen på op til 100.000 kr. pr. projekt. Der er givet tilsagn for i alt 1,2 mio. kr., som tages af tilskudsmidler fra indsatsområderne inden for landdistrikter samt bæredygtighed og grøn omstilling.

Martin Jakob Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

## **Punkt 16: Underskriftsark #**

1-00-5-22

### **Sagsfremstilling**

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

### **Beslutning**

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt.

Mødet blev hævet kl. 15.48.

Rækkefølge justeret, således at punkt 13 blev behandlet direkte efter punkt 9.

Martin Jakob Jakobsen forlod mødet under behandling af punkt 10, kl. 14.55.